

מ"ח 5517/20 - אלכסנדר יעקובוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 5517/20

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל

המבקש:

אלכסנדר יעקובוב

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר ובקשה לעיכוב ביצוע על החלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים בחדרה בת"ב 19980-12-14 שניתנה ביום 6.7.2016 על ידי כבוד השופט י' גולדברג

בשם המבקש:

עו"ד אלירן חזן

החלטה

1. מונחת לפני בקשה למשפט חוזר.

המבקש הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירת שימוש במקרקעין ללא היתר כדין ובניגוד לתכנית. ברקע - המבקש הקים, על מקרקעין שייעודם הוא שטח ציבורי פתוח, חוות סוסים מסחרית ומבני מגורים נוספים, אשר נבנו ללא היתר. הסדר הטיעון בין המבקש למאשימה נעשה על רקע נסיונה של הרשות המקומית לפעול למציאת אתר חלופי שאליו תועתק החווה. כפועל יוצא מכך נקבע בהסדר, בין יתר ההוראות, כי יוצא צו הריסה לחווה, שביצועו יידחה בשנה. עוד נקבע שאם יהיה בכך צורך - דהיינו לא יעלה ביד הצדדים להסכם לאתר מקום חלופי לחווה בתוך שנה - תיבחן על ידי המאשימה אפשרות למתן צו עיכוב ביצוע של צו ההריסה בשנה נוספת, וזאת בהתאם לנסיבות. גזר הדין ניתן בשנת 2016, ואולם עד היום לא עלה ביד הרשויות להכשיר כדין אתר חלופי לחווה. מטעם זה ננקטים כיום הליכים למימוש צו ההריסה של החווה.

עמוד 1

בבקשה הנוכחית טוען המבקש כי נגרם לו עיוות דין, שכן הרשויות לא קיימו את חלקן בהסדר הטיעון. לטענתו, הודאתו ניתנה כנגד התחייבות של הרשויות השונות להעתיק את החווה לאתר חלופי לפני שצו ההריסה ייכנס לתוקף - והתחייבות זו לא קוימה. עוד נטען כי לו ידע המבקש שקיימת אפשרות שבסופו של דבר לא יימצא פתרון לחווה ויתבקש לממש את צו ההריסה שניתן במסגרת ההסדר, לא היה חותם על ההסדר. לחלופין נטען כי הוטעה בעת החתימה על הסדר הטיעון בעניין האפשרויות להעתיק החווה, או כי הרשויות התכחשו להתחייבויותיהן על פי הסדר הטיעון. בנסיבות אלה, כך נטען, הודאת המבקש "הושגה שלא כדין באופן שמצדיק את פסילתה".

2. דין הבקשה להידחות. נעמוד בהקשר זה על שלוש נקודות: ההתחייבות כלפי המבקש במסגרת הסדר הטיעון, אופן קיומה, וחזרת המבקש מהודייתו.

ההתחייבות שניתנה. המבקש טוען, כאמור, כי ניתנה לו התחייבות "תוצאתית", לפיה החווה תועתק למיקום אחר ולא תיהרס. ואולם לשון הסדר הטיעון קובעת במפורש אחרת. נקבע כי יוצא צו הריסה, וכי הוא יעוכב בשנה. עוד נקבע כי אם יהיה צורך להאריך את הצו בשנה נוספת - הבקשה תישקל בכפוף לנסיבות. במילים אחרות, ישנה הכרה בכך שצו ההריסה עשוי להתממש, ואפילו הכרה בכך שעוכב הביצוע לא בהכרח יוארך מעבר לשנה אחת. ההסדר מבהיר כי לא מדובר בהתחייבות לתוצאה. גם ביתר החומר שצורף לבקשה אין ראיות להתחייבות מוחלטת כלשהי במסגרת הסדר הטיעון או המשא ומתן שקדם לו, או להטעיה אחרת בנוגע למצב התכנוני או לאפשרויות התכנוניות והיתכנותן.

קיום ההתחייבות. מהחומר שצורף לא עולה כי המאשימה התנערה מהתחייבותה על פי הסדר הטיעון. להפך, מהשתלשלות העניינים לאחר מתן גזר הדין עולה כי נעשו פעולות רבות, אלא שבסופו של דבר טרם נמצאו מקרקעין חלופיים העומדים בדרישות הדין והדרישות המעשיות. גזר הדין ניתן לפני למעלה מארבע שנים, והמועד של שנה והארכה של שנה נוספת חלף מזמן. בכל התקופה הזו נעשו נסיונות לקדם את העתקת החווה, כגון קיום ישיבות מועצה שדנו בנושא, שליחת מכתבים מטעם ראש העירייה לרשות מקרקעי ישראל ועוד. כפי שציין המבקש עצמו בבקשה למשפט חוזר: "השתלשלות העובדות המתוארת לעיל... מראה כי העירייה... פעלה ועודנה פועלת כיום להקצות למבקש את הקרקע החלופית ולאחרונה ממש הודיעה כי בתוך תקופה קצרה תופקד תכנית מפורטת המשנה על ייעוד הקרקע החלופית ותאפשר את השימוש בה". אין אפוא מקום לקבל את הטענה כי לא נעשו נסיונות לאתר מקום חלופי לחווה.

חזרה מהודיה. המבקש מעוניין, כאמור, לחזור בו מהודייתו במסגרת הסדר הטיעון. זאת לא בעקבות הטענה כי ההודיה ניתנה, למשל, שלא באופן חופשי או מרצון, אלא לנוכח הטענה שהתחייבות המאשימה לא קוימה בתקופה של מספר שנים לאחר מתן גזר הדין. לא זו אף זו, המבקש הדגיש בבקשתו כי אין לו כל צורך ועילה לחזור בו מהודייתו, כל עוד רשויות האכיפה לא יוציאו את צו ההריסה אל הפועל. החזרה מהודיה אינה תלויה אפוא בפגם בהודיה, אלא בטענה ה"חוזית" כי לא ניתנה התמורה הראויה עבור ההודיה. מבחינת סדרי הדין, סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 מכיר באפשרות של נאשם לחזור בו מהודיה בנסיבות מסוימות: "הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו" (ההדגשות הוספו). כאן המשפט נגמר וגזר הדין הפך חלוט, ואפשר לשאול האם ניתן על פי הדין לחזור מן ההודאה בשלב כזה, בנסיבות שבהן אין טענה שההודיה ניתנה באופן פגום מלכתחילה, אלא בעקבות אירועים שהתרחשו לאחר תום המשפט. ברם, אין צורך להידרש או להכריע בכך, שכן לגופם של דברים לא הונחה תשתית, כאמור, לטענה לפיה סתתה המאשימה מהסדר הטיעון.

אכן, הסדר הטיעון הכיר באפשרות שלפיו צו ההריסה יתייטר בסופו של דבר. המבקש קיווה וציפה כי כך יקרה, אולם בסופו של דבר ציפייתו נכזבה. אלא שלא די בכך כדי לאפשר חזרה מהודיה, בוודאי לא מספר שנים לאחר שגזר הדין הפך לחלוט ובמסגרת בקשה למשפט חוזר. די לומר כי גם כאשר הסדר הטיעון כולל התחייבות של המאשימה לבקש תוצאה מסוימת, עדיין אין לנאשם זכות קנויה לכך שתוצאה זו תתממש בהכרח, ובית המשפט רשאי במקרים מסוימים להרשיע את הנאשם על סמך הודייתו ובכל זאת לגזור עליו עונש שונה מזה שהוסכם (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז (1) 577 (2002)). בתיק זה, כאמור, ההסדר הכיר מלכתחילה גם באפשרות של הריסת החווה. המבקש קיווה להימנע מכך, וזוהי כמובן עמדה שניתן להבינה, אך ציפייה זו אינה בגדר עילה המאפשרת לו לחזור מהודייתו במסגרת בקשה למשפט חוזר. לא עולה אפוא כי נגרם למבקש חשש ממשי מעיוות דין.

3. הבקשה למשפט חוזר נדחית. ממילא אין מקום לקבל את הבקשה לעיכוב ביצוע שהוגשה יחד עם הבקשה למשפט חוזר.

ניתנה היום, כ"ב באב התש"ף (12.8.2020).

ש ו פ ט